

Instytut Pamięci Narodowej - Wrocław

<https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/publikacje/ksiazki-wroclaw/33500,Komunistyczny-apat-represji-i-zycie-spoeczne-Opolszczyzny-w-latach-19451989.html>
20.04.2024, 16:42

Komunistyczny aparat represji i życie społeczne Opolszczyzny w latach 1945-1989

Komunistyczny aparat represji i życie społeczne Opolszczyzny w latach 1945-1989, red. Ksawery Jasiak, Opole 2012, 542 s.

Niniejsze studium Komunistyczny aparat represji i życie społeczne Opolszczyzny w latach 1945-1989 obejmuje w większości referaty przedstawione podczas konferencji naukowej pt. Opolszczyzna oczami bezpieki w latach 1945-1989 zorganizowanej 25 listopada 2009 r. w Opolu, które dodatkowo uzupełniono o materiały opracowane w późniejszym czasie.

Motywy przewodnim całego zbioru są różne aspekty działalności policji politycznej oraz komunistycznego sądownictwa wojskowego na Śląsku Opolskim po II wojnie światowej. Ujęto mechanizmy i formy zwalczania oporu antykomunistycznego, organizacji i osób działających na rzecz suwerenności i niepodległości Polski w okresach reżimu stalinowskiego i tzw. „realnego socjalizmu”. Jest to próba prześledzenia licznych podobieństw w działaniach komunistycznych lokalnych agend aparatu bezpieczeństwa wobec środowisk niepodległościowych. Ukazano w ten sposób obraz ludzkich dramatów, które rozegrały się w tym regionie oraz trudną sytuację, w jakiej znalazło się miejscowe społeczeństwo o zróżnicowanej strukturze etnicznej i narodowej.

Zakres chronologiczny tematyki obejmuje zatem lata 1945-1989. Pierwsza część dotyczy działalności organów bezpieczeństwa w początkowym okresie tzw. Polski Ludowej, natomiast druga - ostatniej dekady istnienia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Zaprezentowane studium nie posiada odpowiednika w literaturze przedmiotu. Jest pierwszą tego typu syntezą naukową, która przedstawia specyfikę działania organów bezpieczeństwa na Opolszczyźnie. Poniższe artykuły, choć różnorodne w tematyce i bogate w treści, nie wyczerpują wielu problemów, które zostały w niektórych szkicach jedynie zasygnalizowane. W jakiejś mierze otwierają one możliwość przygotowania i stworzenia pełnej monografii poświęconej dziejom aparatu bezpieczeństwa na Śląsku Opolskim.

Ze Wstępu Ksawerego Jasiaka

SPIS TREŚCI

Wstęp

Rozdział I

Ksawery Jasiak, *Aparat bezpieczeństwa w Opolu w latach 1945-1947. Struktura i*

działalność

Rozdział 2

Janusz Oszytko, *Wojskowy Sąd Rejonowy w Opolu w latach 1950-1954 jako element aparatu represji komunistycznych – zarys problematyki na podstawie repertoriów WSR w Opolu i wybranych archiwaliów*

Rozdział 3

ks. Andrzej Hanich, *Wywłaszczenie, konfiskaty mienia i inne formy represji wobec Kościoła katolickiego na Śląsku Opolskim przez władzę komunistyczną w latach 1945-1964*

Rozdział 4

Adriana Dawid, *Działalność PSL w powiecie opolskim przed wyborami do Sejmu Ustawodawczego w świetle materiałów UBP.. Inwigilacja i represje*

Rozdział 5

Robert Wawrzeniecki OMI, *Represje Urzędu Bezpieczeństwa wobec Kościoła katolickiego w powiecie kozielskim w latach 1945-1951*

Rozdział 6

Bernard Linek, *Polityka aparatu bezpieczeństwa wobec ludności rodzimej na Śląsku Opolskim w latach 1945-1960. Założenia i realizacja*

Rozdział 7

Zbigniew Bereszyński, *Służba Bezpieczeństwa i media informacyjne w województwie opolskim*

Rozdział 8

Zbigniew Bereszyński, *Niezależny ruch studencki w Opolu i komunistyczny aparat represji w latach 1980-1989*

Rozdział 9

Ksawery Jasiak, *Kadra WUBP/WUdsBPw Opolu w latach 1950-1956. Wybrane biografie*

Rozdział 10

Ksawery Jasiak, Zbigniew Bereszyński, *Kalendarium ważniejszych wydarzeń na Opolszczyźnie według meldunków, sprawozdań, kronik oraz innych materiałów Milicji Obywatelskiej i Służby Bezpieczeństwa w latach 1945-1989*

Ikonografia do kalendarium

Notki o autorach

Wykaz skrótów

Indeks osób

Indeks miejscowości

Redakcja
Ksawery Jasiak

**Komunistyczny
aparat represji i życie
społeczne Opolszczyzny
w latach 1945–1989**

IPN Wrocław

STUDIA I MATERIAŁY